

Den Haag

VERSLAG

Stadsgesprekken: Agenda **Groen voor de Stad**

Mei 2016

Verslag stadsgesprek 19 april

1. Opening

De bijeenkomst wordt om 18:00 uur geopend en aanwezigen worden welkom geheten. In twee eerdere bijeenkomsten heeft de gemeente onderwerpen opgehaald: wat vindt de Hagenaar belangrijk aan groen in de stad? Vanavond wordt de oogst van deze bijeenkomsten teruggekoppeld. De opgehaalde informatie wordt gepresenteerd en er wordt verteld wat hiermee gedaan is. Na het plenaire gedeelte gaan de deelnemers in twee groepen uiteen om te discussiëren over de uitkomsten. Daarna volgt een korte plenaire afsluiting.

2. Presentatie: resultaten gesprek met de stad

Vanaf het najaar van 2015 is de gemeente bezig om een Agenda Groen op te stellen die breed gedragen wordt door de betrokkenen. Ze heeft hiervoor werksessies opgestart en een online platform opgezet, waarop mensen hun wensen kwijt konden. Via het platform zijn ruim 400 reacties binnengekomen. Tijdens de twee bijeenkomsten zijn 120 punten verzameld. Behalve veel verschillende meningen, zijn er ruim 25 heel concrete plannen en initiatieven binnengekomen die de gemeente meteen kan oppakken.

Waarde van Haags groen

Groen in de stad heeft verschillende functies. Het verbetert het welzijn, de gezondheid en de economie. Groen geeft een goed gevoel; je wordt er gezonder en gelukkiger van. Groen nodigt uit tot ontmoeting en tot actief bewegen. Daarnaast verbetert groen het leefklimaat in de stad. Het gaat weersextremen tegen en is goed voor het functioneren van de stad. Het vermindert fijnstofoverlast, biedt verkoeling en houdt water vast. Ook voor de economie is groen belangrijk. Het verbetert de stedelijke economie, zorgt voor een prettiger woon- en werkomgeving en zorgt voor lagere zorgkosten door betere gezondheid.

Tijdens de vorige bijeenkomsten zijn de thema's onderverdeeld in diverse gespreksonderwerpen, zoals groen en klimaat, biodiversiteit, gezondheid, ontspanning, identiteit en stadsontwikkeling. Daarnaast zijn er twee overkoepelende thema's onderkend: samenwerking en communicatie. Je kunt namelijk de inhoud wel goed geregeld hebben, maar het succes staat of valt bij de wijze waarop het groen wordt beheerd, wie erbij

betrokken worden en of er goede afspraken tussen de verschillende partijen worden gemaakt.

De meeste reacties die de gemeente heeft verzameld, hebben betrekking op de hele stad Den Haag. 25 ideeën kunnen een-op-een worden overgenomen en uitgevoerd in het kader van het Initiatievenbudget Duurzaamheid. Daarnaast zijn er veel wensen geuit die concreet genoeg zijn om op te nemen in de Agenda Groen en wat ideeën die nog weinig concreet zijn. Uit de gesprekken bleek dat er veel waardering is voor de realisatie van het huidige beleidsplan, dat loopt van 2005 tot 2015. De goede onderdelen uit dit beleidsplan zullen dan ook vertaald worden naar de nieuwe agenda. Vanuit de bijeenkomsten werd geadviseerd om naar de gehele keten te kijken en goed te borgen dat alle plannen goed worden uitgevoerd.

Groen en klimaat

De gemeente moet ook inspanning plegen om de gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan. Het huidige groen behouden, en het liefst komt er meer groen bij. Bewoners vinden dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven door groene gevels en daken op de gemeentelijke gebouwen te realiseren. Daarnaast is er behoefte aan informatie, subsidie en ondersteuning, zodat bewoners en ondernemers hun eigen omgeving kunnen vergroenen. Tot slot werd aangegeven dat de gemeente plekken in de stad moet aanwijzen waar bomen oud kunnen worden.

Groen en biodiversiteit

Zowel op het platform als in de gesprekken bleek dat mensen vaak geen onderscheid maken tussen groen en natuur. Groen kan echter ook gecultiveerd zijn en soms zelfs schadelijk voor de natuur. Hoewel er met het groenbeleidsplan al veel bereikt is, zijn de verbindingen tussen de verschillende groengebieden nog niet overal optimaal. Kleine verbindingen moeten versterkt worden, waardoor er meer groene routes en verbindingen in de stad ontstaan. Deelnemers willen meer struiken voor vogels e.d.

Groen en gezondheid

Er komt steeds meer aandacht voor sport en beweging in de dichte stadswijken. Daardoor is er behoefte aan verharde

paden door natuurgebieden. Natuur is ook belangrijk voor educatie: aansprekende vormen van natuurbeleving, kennis over flora en fauna, de herkomst van voedsel: educatie is van belang voor alle leeftijdsgroepen. Bewoners hebben aangegeven dat zij niet willen dat bestaand groen wordt ingeruild voor stadslandbouw. Zij willen dat dit op nieuwe plekken wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld boven op daken.

Groen en ontspanning

Velen gaven aan dat er voldoende mogelijkheden zijn voor het houden van evenementen. Toch is er vraag naar meer locaties voor activiteiten. Men wil dat de gemeente een duidelijke keuze maakt tussen zones van rust en van reuring. Er moet een goede balans zijn tussen bewoners en bezoekers: het publiek dat naar Den Haag komt, moet een bijdrage leveren aan de stad. Dat er onderlinge contrasten zijn, zien inwoners niet als een probleem: er is ruimte voor variatie en de gemeente moet er een keuze in maken. Er zijn verschillende doelgroepen met bijbehorende leefstijlen. De programmering moet niet alleen bij de doelgroep aansluiten, maar ook bij het karakter van het gebied.

Groen en identiteit

Landgoederen en parken, lange groene lanen en buitenplaatsen zijn kenmerkend voor Den Haag en moeten gekoesterd worden. Voorgesteld wordt om een groene route aan te leggen van het centrum naar het Haagse Bos. Ook wil men graag dat de gemeente een aantal iconische plekken benoemt en hier extra aandacht aan geeft.

Groen en ontwikkeling

Groen moet te vaak wijken voor nieuwe gebouwen en infrastructuur. Mensen zien liever dat er bij nieuwe ontwikkelingen voldoende groen wordt geïntegreerd in het straatbeeld. Zorg ervoor dat groen tot in de haarvaten van de stad wordt gecreëerd, werd er opgemerkt.

Overkoepelende thema's: samenwerking en communicatie

Er is behoefte aan meer duidelijkheid en betere communicatie over het beheer en onderhoud. Wie doet wat met groenbeheer? Moet de gemeente alles zelf doen, of kunnen andere partijen ook iets bijdragen? Een aantal mensen heeft aangegeven dat zij graag een grotere rol blijven spelen en willen blijven meedenken en meepraten over het groen in de stad.

Vragen vanuit de zaal

Een deelnemer vraagt wat bedoeld werd met groen in tegenstelling tot natuur. Het lijkt haar een kunstmatig geschapen tegenstelling. Sander van Schijndel antwoordt dat het om individuele perceptie gaat: iedereen vindt groen op een andere manier mooi. In de Agenda Groen gaat het echter niet

over “mooi”, maar over de belevingswaarde die groen heeft. Soms is er frictie: de een wil een kort gemaaid grasveld in een park, de ander wil graag wilde natuur. Beide zijn nodig in de stad.

Een deelnemer complimenteert de gemeente voor de presentatie. Het is een goede vertaling van de informatie uit de bijeenkomsten. Zij pleit ervoor dat deze oogst breder in de gemeenschap wordt uitgezet, zodat meer mensen enthousiast raken en begrijpen hoe moeilijk goed groenbeheer is. Hoe meer mensen kritisch bij het proces betrokken worden, hoe meer draagvlak de plannen krijgen.

3. Deelsessies

Deelsessie 1

De presentatie was een optelsom van de reacties uit de eerste twee gesprekken. In een eerste ronde wordt iedereen gevraagd wat hij heeft herkend of gemist.

De deelnemers zijn enthousiast over de plannen. Sommigen twifelen aan de haalbaarheid van de uitvoering. Het zou verstandig zijn als de gemeente aansluit bij bestaande partijen. Een deelnemer vindt het jammer dat de verwijzing naar het platform niet op het Stadspanel is gezet. Het platform is op verschillende manieren onder de aandacht gebracht zowel via social media, met posters in de stad en bordjes, via netwerken en via de wijkverenigingen. Informatie op het Stadspanel had een aanvullende optie kunnen zijn.

Op het online platform zien we dat ouderen sneller geneigd zijn om te reageren met een idee of mening, terwijl jongeren het platform alleen volgen.

De bedoeling is dat het beleidsplan voor de zomer wordt aangeboden aan het college. De gemeente wil de groep graag bij het proces betrokken houden en denkt daarom na over de vraag hoe je het platform levend houdt. Het is belangrijk dat de bewoners geïnformeerd blijven over de voortgang: ze willen zien wat er gebeurt met de ideeën die zij hebben ingebracht. Dat moet de gemeente terugkoppelen via het platform. Het zou ook goed zijn als mensen elkaar via het platform weten te vinden. Als het een community wordt, ontstaan er vanzelf acties zoals gezamenlijk zwerfafval opruimen. Op de vraag of de wijkvereniging deze rol kan vervullen door verschillende modellen aan te bieden waardoor maatwerk mogelijk is, antwoordt een deelnemer dat het voor bewoners vaak moeilijk is om het juiste loket te vinden. Mensen hebben genoeg ideeën, maar waar moet je naartoe? Een groenmakelaar zou hier een rol kunnen hebben.

Tweede ronde: feedback op de thema's

- Educatie en communicatie zijn hard nodig. Sommige mensen weten niet eens hoe zij hun tuin moeten onderhouden. Dat tuinen steeds kaler worden met meer bestrating, leidt ook tot problemen met de wateropvang. De gemeente kan mensen niet verplichten om een boom in hun tuin te laten staan of een groene tuin aan te leggen, maar advies en bewustwording kan wel helpen. Tuininrichting is modegevoelig. Een leuk tv-programma kan er zo voor zorgen dat dichte begroeiing weer in de mode komt. Een centraal adviespunt voor particulieren is gewenst. Duurzaam Den Haag heeft op 1 april een loket voor duurzaamheidsvragen geopend.
Bij educatie moet er aandacht zijn voor alle doelgroepen in Den Haag. Kinderboerderijen zijn grotendeels verdwenen en niet alle kinderen krijgen een schooltuintje. Milieueducatie blijft echter een belangrijk onderwerp. De gemeente zou groene schoolpleinen kunnen stimuleren.
- Ecologische verbindingen moeten versterkt worden. Enerzijds wil je dat groene gebieden er overzichtelijk uitzien, anderzijds wil je natuur versterken. Er is al een sterk frame, maar dat kan verder uitgebouwd worden, om de biodiversiteit te verbeteren. Er is nog veel laaghangend fruit, zodat het de komende jaren geen probleem zal zijn. Groen integreren in bouwontwikkelingen. Den Haag groeit de komende jaren wat inwoners betreft. Daarbij moet groen voldoende aandacht krijgen, want de groene omgeving is de kracht van Den Haag. Op de vraag in hoeverre de Agenda Groen wordt gekoppeld aan de Agenda Ruimte, antwoordt Wim Duijs dat er weliswaar een spanningsveld is met de toename van het aantal inwoners, maar dat men bij Ruimte ook vaak spreekt over stedelijke leefkwaliteit en duurzaamheid. Daarbij komen ook ideeën voor het groen op tafel.
- Het thema sociale veiligheid wordt gemist. Wilde natuur is belangrijk, maar op sommige plekken voelen mensen zich onveilig als het gebied dichtbegroeid is. Door lage of golvende beplanting kun je een gebied waardevol maken voor de natuur, terwijl de veiligheid gehandhaafd wordt. De groenbeheerder moet hier alert op zijn.
- Waterverbindingen. Wie met een bootje door Den Haag vaart, merkt dat de waterpartijen al beter met elkaar verbonden zijn dan vroeger. Er is nog een aantal hick-ups in de verbindingen..
- Uitvoering. Bij de thema's wordt gemist hoe de gemeente het beleid gaat vertalen naar de uitvoering. Gevraagd wordt hoe invulling wordt gegeven aan de doelen en hoe burgers hieraan kunnen bijdragen. Wim Duijs antwoordt dat de gemeente bewust spreekt van een Agenda en niet van een beleidsnota. Zo kan goed op de actualiteit worden ingespeeld.
De deelnemers denken dat de gemeente veel meer met vrijwilligers kan werken. Er is veel bereidheid onder burgers

om zich in te zetten voor een prettiger leefomgeving.

Ze moeten echter wel goed aangestuurd worden.

Hiervoor kan de gemeente gebruikmaken van bestaande netwerken. Als voorbeeld wordt the American School of The Hague genoemd. Leerlingen hebben een aantal keren het Westbroekpark schoongemaakt. Ook in Haagse Hout worden middelbare scholieren ingezet om de leefomgeving te verbeteren. De gemeente moet er wel voor zorgen dat vrijwilligers voldoende kennis van zaken hebben. Je kunt mensen niet zomaar de duinen insturen met een zaag. Een groenmakelaar zou zo'n taak kunnen hebben, als een soort opbouwwerker die de mensen aan het werk zet.

Deelsessie 2

De aanwezigen waarderen het groen dat in de stad Den Haag aanwezig is. Zij benadrukken het belang om vooraf goed te inventariseren voordat er wordt ingegrepen en vragen erom zichtbaar te maken wat bewaard moet blijven. Zij geven aan dat er veel instanties in de stad aanwezig zijn die je daarvoor kunt raadplegen.

Aanvullend op de onderwerpen die de gemeente heeft aangedragen, hebben de aanwezigen enkele suggesties:

- neem ook de waarden ervaring en beleving (bomen zijn ook om er in te klimmen, te bouwen en te spelen voor kinderen), natuurspeelplaatsen voldoen niet altijd;
- de ambitie kan scherper, want meer natuur vraagt ook vaak meer ruimte. In de Agenda Groen graag meer duidelijkheid hoe we omgaan met de verschillende ruimteclaims
- de gemeente kan het groen meer betekenis geven door beleefbomen en vruchtenstruiken
- veel bewoners hebben zelf ideeën, betrek ze erbij en geef ze goede voorlichting
- sociale veiligheid en biodiversiteit worden als tegenovergesteld gezien. Daar kan de gemeente iets aan doen door het geven van goede voorlichting
- de groenstructuur ligt vast in het bestaande groenbeleidsplan, die moet behouden blijven. Dat moeten we ook vastleggen in bestemmingsplannen.
- De gemeente Den Haag kan leren van andere gemeenten. Niet alleen de grote, ook van kleinere als Dordrecht.

Om de communicatie tussen de gemeente en bewoners te verbeteren wordt de suggestie gedaan om een stadspanel in het leven te roepen, dat geraadpleegd wordt als er ontwikkelingen zijn.

Er leven ook nog verschillende opmerkingen over het functioneren van de gemeente:

- Beheer is te veel gericht op geld, niet op liefde voor de plek/het werk. De groenheerder heeft te weinig tijd voor het groen.
- Van efficiënt en grootschalig naar decentraal en compact.

- Het kost soms zoveel tijd om iets voor elkaar te krijgen/te veranderen.

4. Vervolg

De volgende stap in het proces is het maken van een plan dat voor de zomer aan het college kan worden aangeboden. Via het platform worden de betrokkenen op de hoogte gehouden.

De gemeente komt nog terug op de wijze waarop ze informatie gaat verstrekken via het platform. Het verslag van vanavond wordt op de website van de gemeente geplaatst, evenals de presentatie.

Wethouder Revis vindt dat de drie bijeenkomsten plus het platform heel veel nuttige informatie hebben opgeleverd. Toch zijn 400-500 reacties op 500.000 inwoners niet zo veel.

De gemeente gaat ervan uit dat de deelnemers goed hebben verwoord wat de inwoners van

Den Haag willen. Nog steeds vragen veel mensen zich af waarom het groenbeleid moet worden gewijzigd. Het huidige groenbeleid is goed, maar achterhaald. Toen het werd opgesteld in 2004 had de gemeente heel andere ideeën over groen. Ook de wijze van informeren en betrokkenheid creëren, het

samen verantwoordelijkheid nemen voor het groen, zijn veranderd. Er is meer Haagse kracht ontstaan en meer wil om samen verantwoordelijkheid te dragen. Het is mooi om te zien hoe de uitvoering van beleid ervaren wordt in de wijken. Met de belangrijke bijdrage die vanavond is geleverd, gaat de wethouder graag verder om van Den Haag een nog groenere stad te maken. Hij dankt alle medewerkers van de gemeente en de externe bureaus voor hun inzet en de organisatie van het proces.

5. Afronding

De voorzitter vraagt de wethouder hoe hij de stadsgesprekken heeft ervaren. Wethouder Revis vindt het prettig om te horen hoe de thema's in een heel andere taal besproken worden. Op het stadhuis wordt vaak in beleidstaal gesproken. Nu komen thema's terug die herkenbaar zijn, maar vertaald worden naar de dagelijkse praktijk. Het is nuttig om op deze manier het toekomstige beleid vorm te geven.

De voorzitter dankt alle deelnemers voor hun inzet en beëindigt de plenaire bijeenkomst om 20.00 uur.

Colofon

Dit is een uitgave van
gemeente Den Haag
Mei 2016